

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

4. april 2017

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 10 (Alm. del) af 7. oktober 2016 stillet efter ønske fra Pelle Dragsted (EL)

Spørgsmål

Vil ministeren foretage en sammenligning af skattebetalingen i 2016 med 2022-regler og 2002-regler, som fremskrives mekanisk? Sammenligningen bedes foretaget på følgende måder:

- Forskellen i den gennemsnitlige skattebetaling for indkomstdeciler i kroner og i pct. af disponibel indkomst, samt i den samlede skattebetaling i mia. kr. for hver indkomstdecil.
- Forskellen i den gennemsnitlige skattebetaling for 90., 95., 99., og 100. indkomstpercentil, i kroner og i pct. af disponibel indkomst, samt i den samlede skattebetaling i mia. kr. for hver af indkomstpercentilerne.
- Forskellen i den gennemsnitlige skattebetaling for socioøkonomiske kategorier i kroner og i pct. af disponibel indkomst, samt i den samlede skattebetaling i mia. kr. for hver socioøkonomisk gruppe.

Ministerens besvarelse af alle krone-beløb i 2016-pl.

Svar

I det følgende foretages der en sammenligning af indkomstbeskatningen i 2017 i en situation med hhv. fuldt indfasede skatteregler (2025-regler), og hvis skattereglerne havde været som i 2002 (i begge tilfælde opgjort i 2017-niveau). Det skal understreges, at opgørelsen dermed grundlæggende adskiller sig fra de oprindeligt skønnede virkninger på det tidspunkt, hvor reformerne blev vedtaget. For det første fordi opgørelsen nedenfor bygger på 2014-data, fremskrevet til 2017-niveau, hvor en stor del af de afledte adfærdsvirkninger fra reformerne vil være indtruffet og dermed har påvirket indkomstniveauet og fordelingen. Og for det andet fordi, de oprindeligt opgjorte virkninger typisk vil være inklusive virkning af finansieringselementer, hvor der i nærværende opgørelse alene ses på virkningerne af skatteinitiativerne.

Beregningerne ser således bort fra virkningen af ændringer i afgifter og overførsler mv., selvom ændringer i personbeskatningen i flere sammenhænge skal ses i sam-

menhæng med netop ændringer i overførsler og afgifter¹. Der er endvidere set bort fra virkningen af ejendomsværdiskattestoppet.

Ændringerne i indkomstbeskatningen siden 2002 kan hovedsagelig henføres til en række skattereformer, der er gennemført med henblik på at nedsætte skatten på arbejde². Derudover er indkomstskatterne sat op eller ned i visse andre sammenhænge³.

Blandt de større ændringer af indkomstbeskatningen i perioden kan nævnes indførelsen af beskæftigelsesfradraget, afskaffelsen af mellemskatten og forøgelsen af topskattegrænsen.

Beskæftigelsesfradraget er et fradrag i den skattepligtige indkomst på 10,65 pct. af arbejdsindkomsten, dog maks. 36.500 kr. (fuldt indfaset). Formålet med beskæftigelsesfradraget er først og fremmest at øge det økonomiske incitament til deltagelse på arbejdsmarkedet, men bidrager også til en nedsættelse af marginals-katten for indkomster op til godt 342.000 kr. Afskaffelse af mellemskatten, der udgjorde 6 pct., samt forhøjelse af topskattegrænsen sigtede først og fremmest på at nedsætte skatten på den sidst tjente krone (marginals-katten) med henblik på at øge det økonomiske incitament til at yde en ekstra indsats på arbejdsmarkedet.

Et fællestræk ved skattereformerne siden 2002 har således været, at de har haft til formål at øge arbejdsudbuddet, både via en timeeffekt og en deltagelseeffekt. Et øget arbejdsudbud afspejler sig i en øget beskæftigelse og dermed lavere offentlige udgifter til indkomstoverførsler, øget indkomstskattebetaling og øget velstand.

Skattereformerne har ikke haft den store effekt på progressionen i det danske skattesystem, der fortsat er kendetegnet ved en betydelig progressiv beskatning. Med 2002-skatteregler i 2017-niveau betaler de 20 pct. med de højeste disponible indkomster således 249 mia. kr. i indkomstskat svarende til 46 pct. af de samlede indkomstskatter, jf. tabel 1. Med 2025-skatteregler, hvor skatten på arbejde er sænket betragteligt, betaler de 20 pct. med de højeste disponible indkomster 220 mia. kr. i indkomstskat eller 45 pct. af de samlede indkomstskatter. Den isolerede virkning af skattetiltagene er altså, at de 20 pct. med de højeste disponible indkomster er gået fra at betale 46 pct. til 45 pct. af de samlede indkomstskatter, samtidig med at arbejdsudbuddet vurderes at være øget med 39.000 fuldtidspersoner⁴. Endelig har skattereformerne ikke rykket ved det faktum, at Danmark fortsat er et af de lande i verden med de mindste indkomstforskelle, målt ved Gini-koefficienten.

¹ Fx er pensionisternes gevinst ved 2004-skatteaftalen udmøntet som en forhøjelse af ældrechecken.

² *Lavere skat på arbejdsindkomst 2004-2007*, fra 2003; *Forårspakken*, fra 2004; *Lavere skat på arbejde*, fra 2007; *Forårspakke 2.0*, fra 2009; *Genopretningsaftalen*, fra 2010 og *Skattereform 2012*.

³ Fx er bundskatten på den ene side sænket for at kompensere for stigende kommuneskatter og på den anden side øget med henblik på (delvis) finansiering af afvikling af PSO-afgiften, tilbagerulning af forsyningssikkerhedsafgiften og ophævelse af fedt- og sukkerafgiften.

⁴ Arbejdsudbudsvirkningen er opgjort med udgangspunkt i 2014-data, og kan derfor afvige fra de oprindelige skøn foretaget i forbindelse med de konkrete aftaler.

Samlet set indebærer indkomstskatteændringerne, alt andet lige, at danskernes indkomstskattebetaling er reduceret med godt 51 mia. kr.⁵ fra knap 544 til godt 492 mia. kr. i 2017-niveau⁶, dvs. med 9,5 pct. Det skal understreges at dette er udtryk for den *umiddelbare virkning*, dvs. hvor der ikke er taget højde for afledte adfærdseffekter. Beregningerne bygger ved regelsæt på indkomstoplysninger fra 2014, som er fremskrevet til 2017-niveau⁷. I og med beregningerne bygger på 2014-data, vil de gennemførte skatteændringer allerede have påvirket indkomstfordelingen, via øget arbejdsudbud. Det øgede arbejdsudbud vil isoleret set trække i retning af en større *umiddelbar nedsættelse*, i forhold til de oprindeligt skønnede effekter, der pr. definition ikke inkluderer de dynamiske effekter.

Tabel 1

Virkning på samlet indkomstskatteprovenu af ændrede skatteregler siden 2002, 2017-niveau.

	Indkomstdecil i 2017										Hele bef.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Samlet indkomstskat	<i>Mia. kr.</i>										
2002-regler	10	21	27	32	39	46	54	66	83	167	544
2025-regler	9	20	26	30	36	42	49	59	73	147	492
Forskel	0	-1	-1	-2	-3	-4	-5	-7	-10	-19	-51
	<i>Pct.</i>										
Relativ ændring	-3	-4	-4	-5	-7	-8	-9	-10	-11	-12	-9

Anm.: Opdeling på indkomstdeciler er på basis af personens familieækvivalerede disponible indkomst i 2014 fremskrevet til 2017-niveau. I tabellen er der set bort fra døde og udvandrede.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens skattemodel på baggrund af data fra 2014 og fremskrivningsfaktorer fra Økonomisk redegørelse, december 2016.

Reduktionen i indkomstskattebetalingen er stigende med indkomsten, hvilket i høj grad afspejler, at højere indkomstgrupper betaler mere i indkomstskat. Den relative skatnedsættelse er dog også stigende med indkomsten, hvilket afspejler, at de gennemførte skatnedsættelser er knyttet til arbejdsindkomst, samt at progressionen i skattesystemet er reduceret en smule.

Den gennemsnitlige indkomstbeskatning er reduceret med 9.000 kr. fra 95.000 kr. årligt til 86.000 kr. årligt som følge af vedtagne skatteændringer siden 2002. Den gennemsnitlige skatnedsættelse blandt de 10 pct. af befolkningen med de højeste disponible indkomster udgør ca. 33.000 kr. mens den blandt de 10 pct. med de laveste disponible indkomster udgør omkring 1.000 kr., *jf. tabel 2*.

⁵ Hertil kommer et mindreprovenu på ca. 0,6 mia. kr. fra bl.a. døde og udvandrede, som ikke er inkluderet i opgørelsen i nærværende svar.

⁶ Heri indgår arbejdsmarkedsbidrag, aktieindkomstskat, foreløbig virksomhedsskat og ejendomsværdiskat, men ikke grundskyld.

⁷ Da beregningerne er foretaget på baggrund af 2014-data, er der visse tiltag, som det ikke har været muligt at regne på. Det gælder bl.a. fradrag for indbetaling til kapitalpension, idet stort set ingen i dag indbetaler til kapitalpension efter fjernelsen af fradragsretten.

Tabel 2

Virkning på gennemsnitlig indkomstskattebetaling i kroner og i procent af disponibel indkomst af ændrede skatteregler siden 2002, 2017-niveau.

	Indkomstdecil i 2017										Hele bef.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Gennemsnitlig indkomstskattebetaling	<i>1.000 kr.</i>										
2002-regler	17	36	47	56	69	81	96	115	144	288	95
2025-regler	17	35	45	53	64	74	87	103	128	255	86
Ændring	-1	-1	-2	-3	-5	-7	-9	-12	-17	-33	-9
Skattebetaling i pct. af disponibel indkomst¹⁾	<i>Pct.</i>										
2002-regler	24,7	32,2	36,0	40,7	46,2	50,4	54,6	58,8	64,0	80,2	56,0
2025-regler	23,8	30,9	34,4	38,2	42,6	45,9	49,2	52,4	56,4	70,7	50,4
Ændring, pct.-point	-0,9	-1,3	-1,6	-2,5	-3,6	-4,5	-5,4	-6,4	-7,5	-9,4	-5,5

Anm.: Se anmærkning til tabel 1.

1) Skattebetalingen er opgjort i procent af den disponible indkomst i 2017 med 2002-skatteregler. Både skattebetalingen og den disponible indkomst er opgjort i familieækvivalerede kr.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens skattemodel på baggrund af data fra 2014 og fremskrivningsfaktorer fra Økonomisk redegørelse, december 2016.

Det kan i forlængelse heraf noteres, at en gennemsnitlig person blandt de 10 pct. med de højeste indkomster, efter skatteændringerne, stadig betaler ca. 15 gange så meget i indkomstskat som en gennemsnitlig person blandt de 10 pct. med de laveste indkomster.

Af tabel 2 fremgår endvidere skattebetalingen i pct. af den disponible indkomst opgjort i familieækvivalerede kroner. Det skal bemærkes, at den disponible indkomst er et udtryk for indkomsten efter skat, hvorfor det relative forhold mellem disponibel indkomst og indkomst kan være svært at fortolke ud fra de efterspurgte tal, som er angivet i tabellen. Med 2002-skatteregler udgør den gennemsnitlige skattebetaling 24,7 pct. af den disponible indkomst for de 10 pct. af befolkningen med de laveste indkomster i 2017. Det svarer til en gennemsnitlig skattebetaling på ca. 19,8 pct. af indkomsten før skat⁸. På samme vis udgør indkomstskatten ved 2002-skatteregler 80,2 pct. af den disponible indkomst for de 10 pct. med de højeste indkomster, hvilket svarer til en gennemsnitsskat på ca. 44,5 pct.

Den ene procent af befolkningen med de højeste disponible indkomster i 2017 betaler med 2002-skatteregler 48 mia. kr. i indkomstskat i 2017-niveau, *jf. tabel 3*. Det svarer til knap 9 pct. af de samlede skattebetalinger. Med 2025-skatteregler reduceres indkomstskattebetalingen for den ene procent af befolkningen til 43 mia. kr., hvilket ligeledes svarer til knap 9 pct. af indkomstskattebetalingerne ved 2025-skatteregler.

⁸ $0,247/1,247=0,198$.

Tabel 3

Virkning på samlet og gennemsnitlig indkomstskattebetaling af ændrede skatteregler siden 2002 for udvalgte indkomstpercentiler, 2017-niveau.

	90	95	99	100
Samlet indkomstskattebetaling		<i>Mia. kr.</i>		
2002-skatteregler	10	13	20	48
2025-skatteregler	8	11	17	43
Ændring	-1	-2	-2	-5
Gennemsnitlig skatteændring				
Pr. person, 1.000 kr.	-20	-28	-41	-81
I procent af disponibel indkomst, pct. ¹⁾	-8,2	-9,7	-10,3	-9,7

Anm.: Se anmærkninger til tabel 1.

1) Skattebetalingen er opgjort i procent af den disponible indkomst i 2017 med 2002-skatteregler. Både skattebetalingen og den disponible indkomst er opgjort i familieækvivalerede kr.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens skattemodel på baggrund af data fra 2014 og fremskrivningsfaktorer fra Økonomisk redegørelse, december 2016.

Af tabel 4 fremgår en tilsvarende opgørelse fordelt efter personernes arbejdsmarkedstilknytning, dvs. fordelt på grupper som fuldt beskæftigede, selvstændige, fuldt ledige mv. Opgørelsen afspejler, at skattenedsættelserne primært har haft til formål at reducere skatten på arbejde. Af en samlet nedsættelse på 51 mia. kr. er 39 mia. kr. således tilfaldet gruppen af fuldt beskæftigede, *jf. tabel 4*.

Tabel 4

Virkning af ændrede personskatteregler siden 2002 opgjort for socioøkonomiske grupper, 2017-niveau

	Under 18 år	Fuldt beskæftigede	Selvstændige	Delids- beskæftigede	Delårs- beskæftigede	Fuldt ledige m. fl.	Uddannelses- søgende	Førtids- pensionister	Efterløns- modtagere	Andre 18-66 årige	Over 66 år
Samlet indkomst- skattebetaling											
	<i>Mia. kr.</i>										
2002-skatteregler	0	337	26	17	22	6	12	13	8	13	89
2025-skatteregler	0	299	23	15	20	6	12	13	7	12	85
Ændring	0	-39	-3	-2	-2	0	-1	0	0	-1	-4
Gennemsnitlig skat- tæændring											
	<i>Pct.</i>										
Pr. person, 1.000 kr.	0	-22	-24	-11	-7	0	-1	-1	-3	-5	-3
I procent af disp. indk., pct. ¹⁾	-6,3	-9,7	-7,9	-6,5	-4,3	-0,9	-5,1	-2,0	-3,2	-4,0	-2,0

Anm.: Se anmærkninger til tabel 1.

1) Skattebetalingen er opgjort i procent af den disponible indkomst i 2017 med 2002-skatteregler. Både skattebetalingen og den disponible indkomst er opgjort i familieækvivalerede kr.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens skattemodel på baggrund af data fra 2014 og fremskrivningsfaktorer fra Økonomisk redegørelse, december 2016.

Det skal understreges, at opgørelsen alene afspejler effekterne af deciderede skatteiltag. Tabellen afspejler derfor ikke, at eksempelvis indførelsen af ældrechecken har bidraget til at løfte de disponible indkomster for folkepensionister med beskudne supplerende indkomster.

Endelig skal det bemærkes, at der er betydelig indkomstmobilitet samt mobilitet i forhold til tilknytning til arbejdsmarkedet. Det er således ikke de samme personer, der over den periode de ændrede skatteregler vedrører, har tilhørt samme indkomstgruppe. Fx vil en studerende på tidspunktet for 2002-reglerne være placeret i en af de laveste indkomstgrupper, men vil formentlig på tidspunktet for 2025-reglerne have bevæget sig over i beskæftigelse og typisk til en af de relativt høje indkomstgrupper. Ændringen i skattebetalingen, som følge af skatteændringerne, er med andre ord mere jævnt fordelt, hvis personernes følges over en længere periode, herunder over et helt livsforløb.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen
Finansminister